

Sygn. akt III A Ua 396/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz SSO del. Ireneusz Lejczak (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji T. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

we Wrocławiu

z dnia 2 grudnia 2011 r. sygn. akt VIII U 1121/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił odwołanie wnioskodawczyni T. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 12 maja 2011 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawczyni, urodzona (...), w dniu 22 lutego 2011 r. złożyła wniosek o emeryturę nauczycielską. Wcześniej organ rentowy decyzją z dnia 11 grudnia 2008 r. z powodu braku wymaganego okresu pracy nauczycielskiej odmówił jej przyznania prawa do emerytury.

W kolejnej decyzji z dnia 12 maja 2011 r. organ rentowy odmówił ponownie wnioskodawczyni prawa do emerytury nauczycielskiej. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawczyni wykazała jedynie 19 lat i 15 dni, przy czym nie uwzględnił jej okresu od dnia 1 kwietnia 1996 r. do dnia 30 listopada 1998 r. (3/4 etatu jako nauczyciel świetlicy), gdyż Gminny Ośrodek (...) w P. (...) nie należy do jednostek oświatowych, okresu od dnia 1 marca 2001 r. do dnia 28 lutego 2002 r. i od dnia 21 marca 2002 r. do dnia 28 lutego 2003 r., to jest urlopów zdrowotnych oraz okresów przebywania na zasiłkach chorobowych, po dniu 14 listopada 1991 r.

Wnioskodawczyni w trakcie wykonywania pracy w Szkole Podstawowej w P. w okresie od dnia 10 września 1984 r. do dnia 31 sierpnia 2003 r., uchwałą Zarządu Gminy P. z dnia 28 marca 1996 r. została powołana do pełnienia funkcji dyrektora (...) w P.. Od dnia 26 października 1998 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. działalność (...) w P. została zawieszona z uwagi na brak funduszu na jego utrzymanie i w związku z tym wnioskodawczyni udzielono urlopu bezpłatnego na ten okres. Uchwałą z dnia 29 października 1998 r. odwołano wnioskodawczynię z funkcji dyrektora i z dniem 1 grudnia 1998 r. powróciła do pracy w Szkole Podstawowej w P., gdzie pracowała do dnia 31 sierpnia 2003 r.

Podczas zatrudnienia w (...) w P. wnioskodawczyni wykonywała pracę na stanowisku dyrektora na 1/4 etatu, a w pozostałym wymiarze, czyli 3/4 etatu, jako wychowawca świetlicy. W ramach pracy na świetlicy zapewniała dzieciom zajęcia świetlicowe, to jest prowadziła zajęcia czytelnicze, organizowała gry i zabawy, pomagała przy rozwiązaniu zadań domowych. Prowadziła dziennik zajęć, który zawierał szczegółową tematykę prowadzonych przez nią zajęć. Pracę tę świadczyła głównie w godzinach popołudniowych 14.20 – 16.00, a w razie potrzeby zaistnienia zapewnienia opieki także w godzinach lekcyjnych. W powyższym okresie odbywała się zajęcia świetlicowe prowadzone także przez inną osobę zatrudnioną do zajęć świetlicowych. W ramach świetlicy funkcjonowały następujące sekcje: modelarska, rzeźbiarska, szachowa, wokalnno – taneczna. Zajęcia w tych sekcjach odbywały się na zasadzie dobrowolności w godzinach od 10.00 do 22.00. Wnioskodawczyni prowadziła nadzór pedagogiczny nad instruktorami prowadzącymi zajęcia w tych sekcjach.

Wnioskodawczyni w dniu 23 stycznia 1998 r. ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika kulturalno – oświatowa, uzyskując tytuł magistra. Wcześniej w dniu 25 czerwca 1994 r. ukończyła szkołę pomaturalną, uzyskując tytuł zawodowy animator kultury.

W okresie pracy nauczycielskiej wnioskodawczyni dwukrotnie przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia: od dnia 1 marca 2001 r. do dnia 28 lutego 2002 r. i od dnia 21 marca 2002 r. do dnia 28 lutego 2003 r.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że Kuratorium Oświaty we W. jasno wskazało, że (...) w P. nie jest jednostką oświatową, o której mowa w art. 1 i art. 1a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674). Wobec czego świadczona przez nią pracy w tym ośrodku nie może zostać uznana za pracę nauczycielską. Nadto sąd pierwszej instancji wskazał, że wnioskodawczyni nie świadczyła w/w pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż pracę nauczyciela świetlicy wykonywała w wymiarze 3/4 etatu i nie wykonywała jej regularnie, wobec czego nie jest możliwe zaliczenie jej do pracy w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu Okręgowego nie bez znaczenia jest, że przez pewien okres wykonywania pracy w tym ośrodku nie posiadała wystarczających kwalifikacji do pełnienia funkcji wychowawcy świetlicy, gdyż stosowne wykształcenie uzyskała dopiero w dniu 23 stycznia 1998 r. Wykonywanie tej pracy przez wnioskodawczynię bez wymaganego wykształcenia również sprzeciwia się uznaniu tej pracy za pracę w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy stwierdził także, że słusznie organ rentowy nie uznał wnioskodawczyni okresów urlopu dla poratowania zdrowia oraz okresów przebywania na zasiłkach chorobowych po dniu 14 listopada 1991 r., co potwierdza orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2008 r. (sygn. akt I UK 228/07).

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej.

Powyższy wyrok zaskarżyła T. K., zarzucając mu naruszenie art. 88 Karty Nauczyciela przez uznanie, iż nie spełniła warunków do nabycia emerytury oraz naruszenie art. 233 kpc przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w tym uznanie, iż wykonywana przez nią praca w (...) nie była pracą nauczycielską.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja T. K. jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Z kolei ust. 1a tego przepisu stanowi, że nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 (rozwiązania stosunku pracy z powodu zmian organizacyjnych szkoły).

Przy czym należy zauważyć, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli: spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa (art. 88 ust. 2a pkt. 1 i 2 karty Nauczyciela).

Bezspornym w sprawie jest, że wnioskodawczyni w okresie od dnia 10 września 1984 r. do dnia 31 sierpnia 2003 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze jako nauczyciel w Szkole Podstawowej w P., a stosunek ten ustał z powodu rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela (zmiany organizacyjne szkoły). Jednak wnioskodawczyni wówczas nie posiadała 30 lat zatrudnienia, wobec czego nie przysługiwało jej prawo do emerytury nauczycielskiej.

Zatem kwestia sporna w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy obecnie spełnia ona przesłanki do nabycia emerytury nauczycielskiej, to jest czy rozwiązała stosunek pracy i czy do dnia 31 grudnia 2008 r. wykazała 30 lat zatrudnienia, w tym 20 lat okresów pracy nauczycielskiej.

Wnioskodawczyni wniosek o emeryturę złożyła w dniu 22 lutego 2011 r. Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że wnioskodawczyni od 2003 r. nieprzerwanie do chwili obecnej pracuje w Zespole Szkół Szkoła Podstawowa w K.. Zatem nie spełnia ona warunku koniecznego do nabycia emerytury nauczycielskiej, czyli rozwiązania na swój wniosek stosunku pracy. Tak więc już choćby z tego powodu nie przysługuje jej prawo do emerytury.

Sporna kwestia dotyczyła również tego, czy okres pracy w Gminnym Ośrodku (...) w P. od dnia 1 kwietnia 1996 r. do dnia 30 listopada 1998 r. na stanowisku Dyrektora Ośrodka (1/4 etatu) i wychowawcy świetlicy (3/4 etatu), jest okresem pracy nauczycielskiej.

Wnioskodawczyni, powołując się na pisma Kuratorium i Gminy P., twierdziła, że jej praca w spornym okresie była pracą nauczycielską.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska skarżącej. Należy zauważyć, że o tym, czy dana praca ma charakter nauczycielski uprawniający do wcześniejszej emerytury, czy też nie, nie decydują pisma Kuratorium, czy też innych organów, ale wyłącznie obowiązujące przepisy prawa, to jest przepisy: Karty Nauczyciela, ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572), ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r., Nr 33, poz. 178) i ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362). Szczególnie istotna jest ustawa o systemie oświaty, która w art. 2 wymienia placówki oświatowe, szkolne i szkolno – opiekuńcze, w których wykonywana praca uznawana jest za pracę nauczycielską. Zatem należy stwierdzić, że wykonywanie pracy polegającej na nauczaniu lub szkoleniu w jednostkach nie będących placówkami wymienionymi w w/w przepisach nie jest pracą nauczycielską, gdyż o pracy nauczycielskiej decyduje podmiot zatrudniający nauczyciela, a nie sam charakter pracy. Niewątpliwie Gminny Ośrodek (...) w P. nie jest podmiotem, o którym mowa w w/w przepisach i w konsekwencji praca świadczona przez wnioskodawczynię w spornym okresie nie może zostać uznana za pracę nauczycielską.

Nietrafne są również zarzuty wnioskodawczyni dotyczące nie uwzględnienia do pracy nauczycielskiej okresów urlopów zdrowotnych oraz okresów przebywania na zasiłkach chorobowych.

Należy zauważyć, że od dnia 1 lipca 2004 r. zmienił się stan prawny w powyższym zakresie i zgodnie z obowiązującym od tego momentu art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Należy stwierdzić, że jedynie do nauczycieli, którzy przed dniem 1 lipca 2004 r. spełnili wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej, powyższa zmiana normatywna zawarta w art. 32 ust. 1a ustawy nie znajduje zastosowania. Potwierdza to ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego (uchwała z dnia 27 listopada 2003 r., sygn. akt III UZP 10/03). Także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r. (sygn. akt II UK 219/04), na który powołuje się skarżąca, nie podważa powyższych rozważań. Co prawda sentencja tego wyroku nie jest jasna i nie wynika z niej wyraźnie, że w/w okresy nie mogą zostać uwzględnione do okresów pracy nauczycielskiej. Jednak z treści uzasadnienia tego wyroku wynika, że warunki do emerytury zostały spełnione przed dniem 1 lipca 2004 r. Nadto należy zauważyć, że późniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego już w sposób wyraźny stanowią, iż obowiązujący od dnia 1 lipca 2004 r. przepis art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma zastosowanie do nauczyciela, który przed dniem 1 lipca 2004 r. nie spełnił wszystkich warunków określonych w art. 88 Karty Nauczyciela (wyrok z dnia 9 sierpnia 2011 r., sygn. akt I UK 82/11).

Reasumując należy stwierdzić, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanki rozwiązania stosunku pracy i nie wykazała 20 lat pracy nauczycielskiej. Zatem słusznie sąd pierwszej instancji odmówił jej prawa do emerytury nauczycielskiej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację T. K. jako bezzasadną.

R.S.